

[Erik Eriksen.]

som med fordel kan vente til bedre tider. Det drejer sig om udgifter til ca. 90 mill. kr., som vi således forgæves har søgt at hindre.

Dertil kommer så, at regeringen på visse områder har været aktiv over for arbejdsgiverne for at få dem til at yde større indrømmelser. Her gentager jeg, at perspektivet i dette er åbenlyst. Det siger naturligvis sig selv, at det endnu er for tidligt at vurdere den sidste overenskomst for industriens og håndværkets vedkommende. Hvis der sker den stigning i produktiviteten, som parterne håber på, er overenskomsterne måske både forsvarlige og rimelige; men hvis nu produktiviteten ikke stiger tilstrækkeligt — og her har jeg mine tvivl — så vil samfundets vanskeligheder væsentligt forøges.

Forholdene stiller sig noget anderledes på landbrugets område, og her ser vi den mest udprægede fallit for den radikale samordningspolitik før valget. I stedet for at benytte Landbo- og Husmandsforeningernes henvendelse som grundlag for en gennemgang af erhvervets økonomiske forhold valgte man den delløsning, jeg tidligere har nævnt. Resultatet er derfor blevet, at vi i stedet for den sænkning af omkostningsniveauet, der var hovedpunktet i Landbo- og Husmandsforeningernes henvendelse, har fået en forhøjelse af omkostningsniveauet. Regningen herfor kommer hele samfundet, men især de mellemstore og små landbrug til at betale. Jeg må indrømme, at jeg vurderer denne udvikling ganske alvorligt. Jeg må indrømme, at højere løn, nedsat arbejdstid og indførelse af sygeløn er jeg betænkelig ved, når det skal kompenseres af statsmagten. Jeg vurderer konsekvenserne heraf om 3 år alvorligt. Det er noget principielt meget farligt, vi her er tvunget ind i; dette vil vise sig i særlig grad at være tilfældet, efterhånden som markedsplanerne bliver ført ud i livet.

Vi burde have søgt frem til en helhedsløsning. Oppositionen har forgæves søgt at få varige lettelser i den efterhånden helt urimelige ejendomsbeskatning. Nødvendigheden af et mere fornuftigt pristalssystem skal jeg ikke ved denne lejlighed komme ind på; det er så stærkt drøftet for ganske nylig. Jeg har allerede været inde på betydningen af, at regeringen i stedet for at øge de offentlige udgifter havde benyttet

sig af de betydelige muligheder, som netop en flertalsregering har for at sænke udgifterne og i forbindelse hermed nedbringe skatterne. Der kunne være gjort mere ud af opsparingspræmieringen, og tvangslånet burde i hvert fald have været afviklet, da også regeringen måtte indrømme, at de forudsætninger, der lå til grund for det, var helt ændrede.

Jeg har tidligere udtalt mig udførligt om nødvendigheden af en skattereform, og jeg finder i dag kun anledning til at understrege, at heller ikke på dette punkt har regeringen magtet at fremsætte et forslag. I denne forbindelse vil jeg for øvrigt gerne henlede opmærksomheden på den pjece, som ordføreren for det konservative folkeparti, det ærede medlem hr. Poul Møller, har skrevet om disse spørgsmål. Efter min mening er der i denne pjece mange tanker, som fortjener grundig overvejelse.

Jeg har mange gange strejft markedsplanernes betydning for vor økonomi. Ingen tør eller kan vel i øjeblikket sige noget afgørende om, hvilke skygger den franske krise vil kaste ind over disse planer. Regeringen har naturligvis ret i, at vi må vide mest muligt, før vi tager stilling til, hvorledes vi skal placeres inden for disse markedsdannelse. Men vi er vel i alle grupper mange, der gruer for de ubehageligheder, landene uden for fællesmarkedet ganske givet kommer ud for, hvis håbet om et frihandelsområde ikke går i opfyldelse. Jeg har svært ved at være optimist i denne forbindelse. Jeg har tidligere sagt og skal her kun lige gentage, at bliver der ikke noget frihandelsområde, så vil fællesmarkedet skabe en forskelsbehandling, der kan blive katastrofal for de lande, der kommer til at stå udenfor. Dette kan ikke understreges for stærkt. Navnlig for et lille land som vort kan det blive skæbnsvangert. Derfor er det helt i sin orden, at man, så længe der endnu forhandles, ikke opgiver håbet om et tilfredsstillende frihandelsområde, der også omfatter landbrugsvarer. Det er udmærket, at man vedbliver at arbejde på, at disse forhandlinger skal lykkes. Men dette er kun den ene halvdel af problemet. Den anden halvdel af problemet, nemlig vilkårene for tilslutningen til fællesmarkedet, bør undersøges lige så grundigt, og det er jeg ikke sikker på sker. Nu da fællesmarkedets in-